

Dàn ý phân tích truyện ngắn Chiếc lược ngà - Nguyễn Quang Sáng

Hướng dẫn lập dàn ý chi tiết đề văn phân tích tác phẩm truyện ngắn Chiếc Lược Ngà của nhà văn Nguyễn Quang Sáng - Văn tham khảo lớp 9.

Dàn ý chi tiết phân tích truyện Chiếc Lược Ngà

I. Mở bài

- Giới thiệu truyện ngắn *Chiếc lược ngà* của Nguyễn Quang Sáng
- Giới thiệu tình huống truyện đặc sắc, giàu kịch tính và đậm chất thơ qua đó thấy được tài năng viết truyện của nhà văn cũng vai trò của tình huống truyện đối với việc thể hiện tư tưởng tác phẩm.

II. Thân bài

1. Nội dung tình huống truyện

+ Ông Sáu nóng lòng muốn nhận con sau 8 năm xa cách nhưng bé Thu không nhận ông Sáu là ba chỉ vì vết sẹo trên má mãi tới khi mọi người chuẩn bị trở lại chiến trường miền Đông thì bé Thu mới chịu nhận ba.

+ Ở chiến trường vì thương nhớ con ông Sáu đã làm cho con chiếc lược ngà nhưng chưa kịp trao cho con thì ông hy sinh.

- Đặc điểm tình huống truyện *Chiếc lược ngà*

- + Giàu kịch tính: gây bất ngờ, tò mò cho người đọc
- + Giàu chất thơ: có cảm xúc, sức lay động lòng người

2. Phân tích, chứng minh

** Kịch tính trong tình huống truyện*

- Cuộc gặp gỡ giữa hai cha con ông Sáu và bé Thu đầy bất ngờ khi bé Thu không nhận ba:

+ Mọi nỗ lực của ông Sáu trong những ngày ở nhà không thể thay đổi được thái độ của bé Thu đối với mình.

- Trước khi ông Sáu đi thật bất ngờ bé Thu lúc này lại thét lên “Ba...a...a...ba!” nhận ông Sáu là ba.

Dàn ý phân tích truyện ngắn *Chiếc lược ngà* - Nguyễn Quang Sáng

- Trở lại chiến khu miền Đông, tất cả tình yêu thương ông Sáu dồn vào làm cho con chiếc lược ngà nhưng chưa kịp trao cho con thì ông hy sinh.

+ Trước khi hy sinh ông Sáu trao lại cây lược ngà cho bác Ba - người đồng đội thân thiết cũng là người chứng kiến câu chuyện của cha con ông Sáu.

→ Tình huống chuyện liên tục thay đổi tạo kịch tính, bất ngờ, gây xúc động cho người đọc.

* *Chất thơ thể hiện*

- Tình huống truyện cuộc gặp gỡ của cha con ông Sáu giàu chất thơ thể hiện cảm xúc mãnh liệt, xúc động của tình cha con.

+ Hình ảnh ông Sáu vội vàng trong hành động, bối rối trong lời nói với con khiến người đọc cảm thấy cảm động

+ Khi đứa con không nhận ông Sáu là cha, sự thất vọng của ông Sáu lại khiến người đọc thấy xót thương

- Đoạn miêu tả cảnh cha con ông Sáu từ biệt giàu cảm xúc đặc biệt là thái độ của của bé Thu dành cho cha lay động lòng người ("*Nhìn thấy cảnh ấy bà con xung quanh không có ai cảm được nước mắt, còn tôi bỗng thấy khó thở như nắm lấy trái tim tôi*").

- Tình huống ông Sáu làm cây lược ngà và trao lại trước khi hy sinh là điểm nhấn cho giai điệu về tình cha con trong hoàn cảnh chiến tranh:

+ Khi trở lại chiến trường, ông Sáu dốc tâm sức làm cho con chiếc lược bằng tất cả nỗi nhớ mong, tình yêu thương và cả niềm ân hận.

+ Chiếc lược trở thành biểu tượng của tình phụ tử thiêng liêng, cao đẹp.

+ Tình huống truyện toát lên tình cảm, cảm xúc mãnh liệt tinh tế, tạo chất thơ cho thiên truyện này.

III. Kết bài

- Truyện ngắn thành công khi xây dựng tình huống truyện bất ngờ, giàu kịch tính trong diễn biến truyện, gợi lên nhiều cảm xúc sâu lắng trong lòng người đọc.

- Tình huống truyện góp phần thể hiện tư tưởng của tác phẩm: *Chiếc lược ngà* đã thể hiện thật cảm động tình cha con sâu nặng và cao đẹp trong cảnh ngộ éo le của chiến tranh.

Dàn ý phân tích truyện ngắn Chiếc lược ngà - Nguyễn Quang Sáng

Bài văn mẫu tham khảo: Phân tích tác phẩm truyện Chiếc Lược Ngà - Nguyễn Quang Sáng

Nguyễn Quang Sáng là nhà văn trưởng thành trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ. Các sáng tác của ông tập trung chủ yếu về cuộc sống và con người Nam Bộ trong hai cuộc chiến cũng như sau hòa bình. *Chiếc lược ngà* là một trong những tác phẩm nổi tiếng của ông được sáng tác năm 1966. Tác phẩm để lại ấn tượng sâu sắc trong lòng người đọc về tình cảm cha con sâu nặng trong hoàn cảnh chiến tranh khốc liệt.

Tác phẩm xoay quanh tình huống truyện éo le: Ông Sáu sau tám năm xa nhà đi kháng chiến, ông được nghỉ ba ngày phép về thăm nhà, thăm con. Trước nỗi xúc động và tình cảm yêu mến của ông, bé Thu – đứa con gái ông yêu quý, mong nhớ suốt tám năm trời đã không nhận ra ông là ba. Ngày ông phải trả phép về đơn vị cũng chính là ngày con bé nhận ông là ba. Ở đơn vị, ông Sáu dồn tất cả tình yêu, nỗi nhớ, nỗi ân hận vào việc làm chiếc lược ngà để tặng con. Nhưng chưa kịp trao cây lược cho con thì ông đã hi sinh trong một trận càn lớn của Mỹ. Từ tình huống truyện, tác phẩm đề cao, ngợi ca tình cha con sâu nặng, đồng thời tố cáo tội ác chiến tranh.

Truyện xoay quanh hai nhân vật chính là bé Thu và ông Sáu, thông qua tình huống truyện éo le, mỗi nhân vật bộc lộ tính cách, phẩm chất của mình.

Trước hết về bé Thu, em là con của ông Sáu nhưng từ nhỏ đã phải xa cha do ba vào chiến trường. Sau tám năm xa cách, Thu được gặp lại ba, những tưởng đó sẽ là cuộc đoàn viên đầy hạnh phúc, nhưng trái ngược với ông Sáu mừng rỡ lao về phía em thì Thu đứng đưng, thậm chí hốt hoảng gọi Má. Má. Những ngày sau đó, dù ông Sáu hết lòng chăm sóc nhưng bé Thu vẫn lạnh nhạt, thậm chí xa lánh, ngang ngạnh cự tuyệt ông Sáu. Dù ông đã làm hết cách nhưng bé Thu vẫn không gọi ông là ba. Những lúc gặp khó khăn, nguy cấp Thu chỉ gọi trống không, không nhận được sự trợ giúp của ông Sáu, nó cũng loay hoay tự làm một mình. Trong bữa cơm, ông Sáu gắp cho nó cái trứng cá, Thu gạt ra, bị ông Sáu đánh, cô bé lập tức bỏ về nhà bà ngoại. Nguyễn Quang Sáng đã miêu tả thật chính xác thái độ, hành động khác thường của bé Thu. Bởi trong hoàn cảnh chiến tranh khốc liệt em không hiểu những éo le mà chiến tranh gây ra, nên chỉ vì một vết sẹo trên mặt ông Sáu em kiên quyết không nhận ba. Điều đó cũng cho thấy Thu là đứa trẻ bướng bỉnh, cá tính nhưng đằng sau sự từ chối đến cứng đầu đó là tình yêu thương thầm thiết Thu dành cho ba mình.

Bé Thu cứng đầu chối từ sự ân cần của cha bao nhiêu thì giây phút nhận ra cha lại mãnh liệt, xúc động bấy nhiêu. Sau khi nghe bà ngoại giải thích, bé Thu đã trở về nhà trong sáng ngày ông Sáu lên đường về đơn vị. Con bé đã thay đổi hoàn toàn thái độ trong sự ngỡ ngàng của ông Sáu và mọi người, tiếng gọi ba của Thu là tiếng gọi kim nén suốt tám năm, tám năm yêu thương, đợi chờ ngày ba về. Không chỉ gọi, con bé con lao tới,

Dàn ý phân tích truyện ngắn Chiếc lược ngà - Nguyễn Quang Sáng

nhảy lên người ba và hôn khắp cùng, hôn mặt, hôn má, và hôn cả vết sẹo dài trên mặt ba, vết sẹo đã khiến con bé bú sữa bình không nhận ba. Thu ôm chặt anh, quàng cả chân vào người anh Sáu, bởi nó sợ buông lời anh Sáu sẽ đi mất, cái ôm cái hôn ấy còn như muốn bày tỏ tất cả tình cảm Thu dành cho ba. Trong khoảnh khắc đó, ai cũng như lặng người đi vì xúc động. Với lối miêu tả chân thực, giàu cảm xúc tác giả đã cho thấy tình yêu thương sâu nặng Thu dành cho ba, dù có những lúc gan góc, bú sữa bình nhưng em rất giàu tình cảm và dễ xúc động.

Về phía ông Sáu, trong ba ngày về nghỉ phép, ông dành trọn yêu thương cho đứa con gái bé bỏng. Thuyền chưa cập bến ông đã vội vàng nhảy lên bờ, chạy về phía con, đôi bàn tay sẵn sàng dang ra chờ đợi đứa con sà vào lòng. Nhưng trái ngược với điều ông tưởng tượng, bé Thu cự tuyệt, lánh tránh, điều đó làm ông hết sức đau lòng, hai tay ông buông thõng như bị gãy. Khuôn mặt ấy thật đáng thương biết bao, ông không biết làm thế nào để có thể xóa nhòa khoảng cách thời gian và không gian ấy. Để bù đắp cho con, ba ngày nghỉ phép ông không đi đâu, chỉ quanh quẩn bên con, yêu thương, ân cần bên con mong Thu sẽ thay đổi. Trước sự cứng đầu của Thu, ông chỉ khẽ lắc đầu, chứ không hề trách mắng con. Chỉ đến khi ông gấp thức ăn cho nó bị Thu bỏ ra, bao nhiêu buồn đau dồn nén bấy lâu ông đã đánh Thu, điều ấy đã làm ông ân hận mãi về sau. Khoảnh khắc hạnh phúc nhất mà cũng đau lòng nhất của ông chính là được nghe tiếng gọi ba thiêng liêng, nhưng đó cũng là lúc ông phải chia tay con trở về đơn vị. Một người lính từng trải, gan góc trên chiến trường lại khóc bởi tiếng gọi đầy thân thương. Những giọt nước mắt không thể kiềm chế, cứ thế trào ra. Trong những ngày ở chiến trường ông ân hận vì đánh con, không quên lời hứa, ông dồn tâm huyết vào làm chiếc lược ngà. Ông chi chút, tỉ mỉ mài từng chiếc răng lược cho nhẵn bóng. Thậm chí, cái chết cũng không cướp đi được tình yêu thương con của ông Sáu. Vết thương nặng trong một trận càn khiến ông kiệt sức, không trăng trối được điều gì nhưng ông vẫn dồn hết tàn lực móc cây lược trao cho đồng đội và gửi gắm đồng đội mình qua ánh mắt đầy yêu thương. Cây lược ấy đã được người đồng đội trao lại cho bé Thu. Tình cha con đã không chết, nâng đỡ cô bé trưởng thành, vượt lên mọi đau thương mất mát. Ông Sáu là biểu tượng cho tình yêu thương, sự ân cần và che chở của người cha dành cho con mình. Qua đó ta thấy được sự bất tử của tình cảm cha con trong hoàn cảnh chiến tranh.

Tác phẩm đã xây dựng được tình huống truyện độc đáo, bất ngờ qua đó thể hiện chủ đề của tác phẩm. Nghệ thuật phân tích tâm lý nhân vật tinh tế, sâu sắc, phù hợp với lứa tuổi. Lối kể chuyện chân thực, tự nhiên, giàu cảm xúc. Hình ảnh giản dị, mà giàu giá trị, ý nghĩa biểu tượng, kết tinh trong hình tượng chiếc lược ngà. Ngôn ngữ đậm giản dị, đậm chất Nam Bộ.

Câu chuyện đã tái hiện thành công tình cha con sâu nặng của bé Thu và ông Sáu. Từ đó, tác giả cho thấy sự tàn bạo của chiến tranh; những bi kịch cùng tình cảm gia đình đẹp đẽ trong thời chiến. Đồng thời tác phẩm cũng ca ngợi tình cảm phụ tử thiêng liêng trong hoàn cảnh chiến tranh khốc liệt.

Dàn ý phân tích truyện ngắn Chiếc lược ngà - Nguyễn Quang Sáng

» Tham khảo thêm:

- [Phân tích tình cảm của ông Sáu dành cho con trong Chiếc lược ngà](#)
- [Văn mẫu phân tích truyện Chiếc lược ngà \(Nguyễn Quang Sáng\)](#)